

latu nahi dutela eta aste honen sarrera bezala gaur Aramaion egiten dan erako batzar ideki bat Euskaltzaindiak egiteko eskaria azaltzen du. Euskaltzaindiak urrengo batzarrean erabakitzeke utzi da.

Beste gabe, Diharce eta Villasante jaunek, Euskaltzaindiaren ize-nean biltzarkideei eskerrak emanez bukatu da.

Euskaltzainburua
LUIS VILLASANTE

Idazkaria
JUAN SAN MARTIN

1971-IX-24

Donostian, Gipuzkoako Diputazioan, 1971ko irailaren 24an arratsaldeko lauretan.

Bildu dira: Luis Villasante jauna buru, Jean Haritschelhar jauna buru ordezko, Arrue, Aita Damaso Intzakoa, Irigaray, Lafitte, Lojendio eta Zabala jaun euskaltzainak; Altuna, M. F. Arregi, Baztarrika, Bazterretxea, Beobide, Berriatua, K. Esnal, J. Estornés Lasa, S. Garmendia, Intxausti, Kintana, Lizundia, Saizarbitoria, Sarasola, eta Zatarain jaun euskaltzain laguntzaileak, San Martin idazkari dala.

Dassance, Diharce, Eppherre, Larzabal eta Mitxelena jaunak ezin etorria adierazi dute.

Ohi dan otoitzarekin hasi da batzarra.

Abuztuko agiria onhartzen da.

Euskaltzainburuak Joxe Artetxe euskaltzain laguntzailearen heriotzaren berri eman du. Bere senideei Euskaltzaindiaren nahigabea ageritzea erabaki da..

a) *Har-emanak*: Mondragoeko Udaletxearen gutuna irakurtzen da Aramaioko batzar idekien ere irakurria, herri honetan 1972an euskal kulturari buruzko aste bat antolatzea nahi dutenez, aste horren igandez Euskaltzaindiak bere bilera ideki horietako bat antolatu ahal baldin badu, gogoz hartuko dutela adieraziaz. Oraingoz ontzat hartzen da, helduden urteko programa egitean erabaki zehatza ematekotan.

Lojuako Udaletxeak egin digun gomitera, Irigoyen jauna Euskaltzaindiaren ordezko bialtzea erabaki da.

Espasa-Calpe, S. A.k aurtengo lehen sei hilabeteetan Azkue-ren *Euskalerraren Yakintza* liburuen salketen egile eskubideen ordainez 2.589,60 pezeta bialdu dizkigula aditzera eman da. Beti bezala, kontuak xehetasun guztiekin agertuaz.

“Julio de Urkixo” mintegitik helduden astean Urkixoren ohorez A. Tovar, L. Villasante eta J. Caro Baroja jaunak emango dituzten hizaldietarako gomita.

Ordiziatik, bertan izan duten jakintza astea eta antolatu duten literatura sariketaren berriak ematen dizkigute.

Aretxabaletatik “Loramendi” olerkariari eskaintzen dioten omenaldiaren berri.

Usurbildik, herri honen 600. urteburuan antolatzen dituzten jaialdien berriak.

Hartu diren liburuak: Iñaki Beobide jaunak, argitara berri dituen Walt Disney-ren enziklopediaren bi ale, Frank de Graaf-ek idatzitako

Itsasoko gauza harrigarriak G. Lantzirik euskeratuta, eta G. Zanini-ren *Animalien bizitza izkutua* J. Apalategik euskeratua. Batzarkideen ize-nean eskerrak eman zaizkie.

b) *Aita Patxi Uribarren laguntzaile izendatzea*: Euskaltzainburuak Patxi Uribarren Leturiaga aramaioar euskal idazlea nor den adierazten du, eta Aramaion hil honen 5ean egin zen biltzar idekian eman zuen hitzaldiaren berri ematen du, hitzaldi hau idatzirik presentatuaz, bere gaia: Aramaioko euskeraren berezitasunak, euskal idazleak eta bertako euskeraren egoera eta etorrera. Biltzar idekiaren agirian jarrita den bezala, eta arabarren eskariari men eginez, proposamendua egiten zaio batzarrari euskaltzain laguntzaile izenda dedin. Proposamendu hau ontzat hartu da.

d) *Liburutegia berrizatzeko kanpaina*: Irigoyen, Astiz eta Lizundia jaunen esku uzten da kanpaina hau aurrera eramatea.

e) *Idatz arauen batzordearen txostenetik gelditzen direnak*, “ez”, “bait” eta “ba”: Euskaltzainburuak irakurri du batzordearen txostena, loturik ala bereiz idatzi behar diren hitz, aurrizki eta atzizkiak (txostenaren II. atala). Aurreko atalean aztertutakoez gainera, beste hiru partikula axolarik handienetakoak, bai maiztasunagatik eta bai esaldian betetzen duten zereginagatik ere. Hona hemen zein diren. 1. *Ez*, ezetza adierazteko hitza. 2. *Bait*, aditz aurreko aurrizkia. 3. *Ba*, baldintza eta baietza adierazteko aurrizkia. Partikula hauen erabilkeran batasuna ez da beti gorde. Horregatik, gaiaren axola ikusiaz, eta hauzi hau xehekiago eta astiroago aztertu nahiz, hiru partikula hauekin Atal berezi hau osatu nahi izan du batzordeak: 1) “Ez”, ezetza adierazteko hitza, batzordearen proposamendua, “Ez” partikula hau beti osorik eta beti aparte idaztea da, eta ontzat hartu da. 2) “Bait”, aditz aurreko aurrizkiaren aldeko eta kontrako arrazoiak adierazi dira, eta azterketa egin ondoren, iritzi oso dezberdinak azaltzen dira eta botoetara jo da, batzarturik dauden guztien iritzi zehatza jakiteko, 11 agertzen dira lotuta erabiltzearen alde eta 10 aparte erabiltzearen alde. Diferentziak hain txikiak direnez gero, libre uzten da, oraingoz bakoitzak berari deritzon bezala erabiltzeko. 3) “Ba” baldintza eta baietza adierazteko aurrizkia hiru jokaeraz adierazi da: partikula hau beti loturik idaztea, beti aparte edo bereziturik idaztea eta baldintzazkoa loturik eta baietzazkoa aparte idaztea. Homen ere iritzi desberdinak agertu dira eta botoetara jo da: 11 “Ba” danean batuta erabiltzearen aldekoak eta 3 era guztietan banandurik erabiltzekoaren aldekoak. Hemen ere, dauden desberdintasunegatik, erabakitzeke uzten da. “Bait” eta “Ba” zelan erabili behar diranaren galdea egingo zaie euskaltzain numeruko guztiei eta beren iritzia jakin ondorean, hurrengo batzar baten aztertuko da ia erabaki bat hartzea komeni den ala oraingoz puntu horiek libre utziko diren.

f) *Altunaren txostena irakasle karnetat eta Kintanarena euskaraz irakasteko gaitasunaz*: Hogeitabi punduko txostena irakurri du Altuna jaunak irakasle karneta lortzeko. Karnet hau, euskara ez dakitenei irakasteko ahalmenak dituztenei emango zaizkie, ahozko, idatzizko, gramatikazko eta literaturaren ezaupidezko esamiña baten ondorean; esamiña honek izango dituen baldintza guztiak zehatz-mehatz agertzen ditu, beste hizkuntzetan kasu berdinerako mugatzen diren oinharrietan eginaz. Eta, bukatzeko, Euskaltzaindiak, lan honetarako ondo eraturik dagoen

ikastetxeren baten esku uztea duela onena, proposatzen du. Asmo hoek ondo ikusi dira. Lehen parteari dagokionez, esamifiatze erak txosten honek mugatzen dituen punduetan oinharrituko dira; bigarren parteko (proposamendua, hobeto estudiatzeko gelditzen da. Bestalde, bigarren mailako karnet bat ere sortu beharrene premia larria lehenbait lehen bete ahal izateko.

Kintana jaunak, bere aldetik, euskal kulturaren horniduraren esamifiña programa adierazten du bere txostenean, Euskal Herriaren geografia eta historia oinharritukoaren eskema bat presentatuaz, gure herriaren kulturaz hornidurik dagoenaren agiritzat. Kultura honen premia ikastoletako andereñoetan nabari denez gero, beren maestra-pedagogia jakintzaz aparte (zeren Magisterioko euskal jakintza oso kaxkarra denez gero), hobeto esan, jakintza honez gainera beharra duten tokian agertz ahal izateko. Hemen ere, esamifiña ondorean agiri bat emango litzake.

Bi txosten horiek mahai gainean uztea erabakitzen da, puntuok astiroago hausnar eta barna ahal ditezen hurrengo batzarrean.

g) "*Xenpelar*" bertso-paper saria: Sariketa honetako mahai-buruen erabakieri jarraituaz, euskaltzainburuak banatzen ditu era honetan: Lehen saria, 2.000 pezetakoa, Joxe Aierberi "Minbizia" bertsoegatik; bigarrena, 1.500 pezetakoa, Manuel Matxaini "Egindako ametsa" gatik; hirugarrena, 1.000 pezetakoa, Mantxolari, "Gosea nagusi" gatik; laugarrena, 500 pezetakoa, Segundo Kalonjeri, "Donostiari" gatik; ohorezko aipamena G. Albizuri, "Xenpelar hil da ehun urtera" gatik.

h) *Aditz batuarien sariketa*: "Hegosa"k antolatutako aditz batua edo aditz baturako sariketaren egoera agertzen da. Idazkari-ordezkoak aditzera ematen du Euskaltzaindiaren agiriaren zer eta zenbat aldez esaten den sariketa hau aurrera eramateko eta behingoan eta lehenbait lehen zuritu beharra dagoela. Sariketaren mahaiburuko, Lafitte, Alvarez Enparantza eta Berriatua izendatzen dira, eta mahaiburuek han biltzea beren artean erabaki edo besteia hangoak aztertu ondorean Berriatua jaunari bialdu.

i) *Bakoitzak dakarrenetik*: Haritschelhar jaunak aditzera ematen du Frantziako Edukazio Nazionaleko ministroagandik duten berria, helduden urtetik emanen direla irakaskintzan euskarazko klaseak. Berri hau pozik entzun da.

Hartu diren zenbait txosten urrengo bilerarako uzten dira gaurko batzarra luze joan delako.

Beste gabe, ohi dan otoitzarekin bukatu da batzarra.

Euskaltzainburua
LUIS VILLASANTE

Idazkaria
JUAN SAN MARTIN

1971-X-29

Donostian, Gipuzkoako Diputazioan, 1971ko urriaren 29an, arratsaldeko laurretan.

Bildu dira: Luis Villasante buru, Arrue, Diharce, Irigaray, Irigoyen eta Satrustegi jaun euskaltzainak; Altuna, M.ª F. Arregi, J. Estornés Lasa, Fernández Setien, S. Garmendia, Intxausti, Kintana, Lizundia, Ruiz